

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี)

รหัสวิชา ศ22101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง ประวัติศาสตร์ดนตรีและคีตกวี
ยุคดนตรียุคคลาสสิก และยุคโรแมนติก

ครูผู้สอน ครุณันท์วัน ทองทิพย์

ครูสถิตย์ เสมงาใหญ่

เรื่อง ประวัติศาสตร์ดนตรีและคีตกวี
ยุคคลาสสิก และยุคโรแมนติก

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอธิบายประวัติศาสตร์
และบริบทที่เกี่ยวข้องกับดนตรียุคคลาสสิก
และยุคโรแมนติก

ยุคคลาสสิก (Classical period) ค.ศ. 1750 – 1830

ดนตรียุคคลาสสิก ให้ความสำคัญกับโครงสร้างที่เป็น
สัดส่วนชัดเจน บทเพลงหนึ่งมักมีหลายท่อน ซึ่งมีลักษณะ
จังหวะและบุคลิกของเพลงแตกต่างกันชัดเจน สอดคล้อง
กับแนวคิดหลัก คือ **ความงาม-ความสง่างาม-ความสมดุล**
นิยมรูปพรรณแบบโฮโมโฟนี

ยุคคลาสสิก (Classical period) ค.ศ. 1750 – 1830

แนวทำนองหลัก และแนวสนับสนุนที่ไม่ได้เป็นทำนอง
รูปแบบแนวสนับสนุนที่นิยม คือ การกระจายคอร์ดโดย
แนวทำนองมักมีขนาดสั้น ประมาณ 4 ห้องต่อประโยคเพลง
สามารถนำไปพัฒนาต่อได้ จำได้ง่าย และอยู่ในบันไดเสียง
ไดอาโทนิค ส่วนเสียงประสานและการดำเนินคอร์ดซับซ้อน
น้อยกว่ายุคบาโรก

ยุคคลาสสิก (Classical period) ค.ศ. 1750 – 1830

ลักษณะจังหวะของดนตรียุคคลาสสิกมีความหลากหลายมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการหยุดพักอย่างมีได้คาดคิด จังหวะชัด และการเปลี่ยนค่าของโน้ตจากสั้นเป็นยาว บทเพลงในยุคคลาสสิกยังปรากฏความเข้มเสียงอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีช่วงความต่างของความเข้มเสียงกว้างกว่ายุคบาโรก

ยุคคลาสสิก (Classical period) ค.ศ. 1750 – 1830

ดนตรีมีความแตกต่างของอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งในหนึ่งบทเพลงสามารถมีอารมณ์มากกว่าหนึ่งอารมณ์ นอกจากนี้ยุคคลาสสิกยังเป็นยุคสมัยที่นิยมดนตรีบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นดนตรีที่เน้นสาระของดนตรีโดยแท้ ไม่มีการพรรณนาถึงสิ่งอื่นใดและเบื้องหลังของเสียงเพลง นอกเหนือจากสุนทรีย์ของเสียงดนตรีที่ได้ยิน

ยุคคลาสสิก (Classical period) ค.ศ. 1750 – 1830

รูปแบบบทเพลงสำหรับเครื่องดนตรีที่สำคัญ ได้แก่ ซิมโฟนี อันประกอบด้วย 4 ท่อน คือ ท่อนเร็ว ท่อนช้า ท่อนเร็ว และท่อนเร็ว คอนแชร์โต หรือคอนแชร์โตเดี่ยว อันเป็นเพลงเดี่ยวสำหรับเครื่องดนตรีประชันกับวงออร์เคสตรา

ยุคคลาสสิก (Classical period) ค.ศ. 1750 – 1830

เครื่องดนตรีหลายชนิดได้รับการพัฒนาในยุคคลาสสิก โดยเฉพาะเปียโน ซึ่งคิดทวี่ให้ความสนใจแทนฮาร์ปซิคอร์ด เครื่องดนตรีแต่ละชนิดสร้างสีสันเสียงที่มีบทบาทของตนเอง ส่งผลให้วงออร์เคสตรามีขนาดใหญ่ขึ้น และเกิดแบบแผนการจัดวงออร์เคสตราที่เป็นมาตรฐาน

ยุคคลาสสิก (Classical period) ค.ศ. 1750 – 1830

เครื่องสาย ได้แก่ ไวโอลิน 1 ไวโอลิน 2 วิโอลา เชลโล และ
ดับเบิลเบส กลุ่มเครื่องเป่าลมไม้อย่างละคู่ ได้แก่ ฟลูต โอโบ
คลาริเน็ต และบาสซูน กลุ่มเครื่องเป่าทองเหลืองอย่างละคู่
เช่น ฮอ์น ทรัมเป็ต ฯลฯ และกลุ่มเครื่องกระทบ คือ ทิมปานี
1 คู่ และต่อมามีขนาดใหญ่ขึ้นโดยการเพิ่มเครื่องเป่า ในการ
เรียบเรียงเสียงประสานของเบโทเฟน

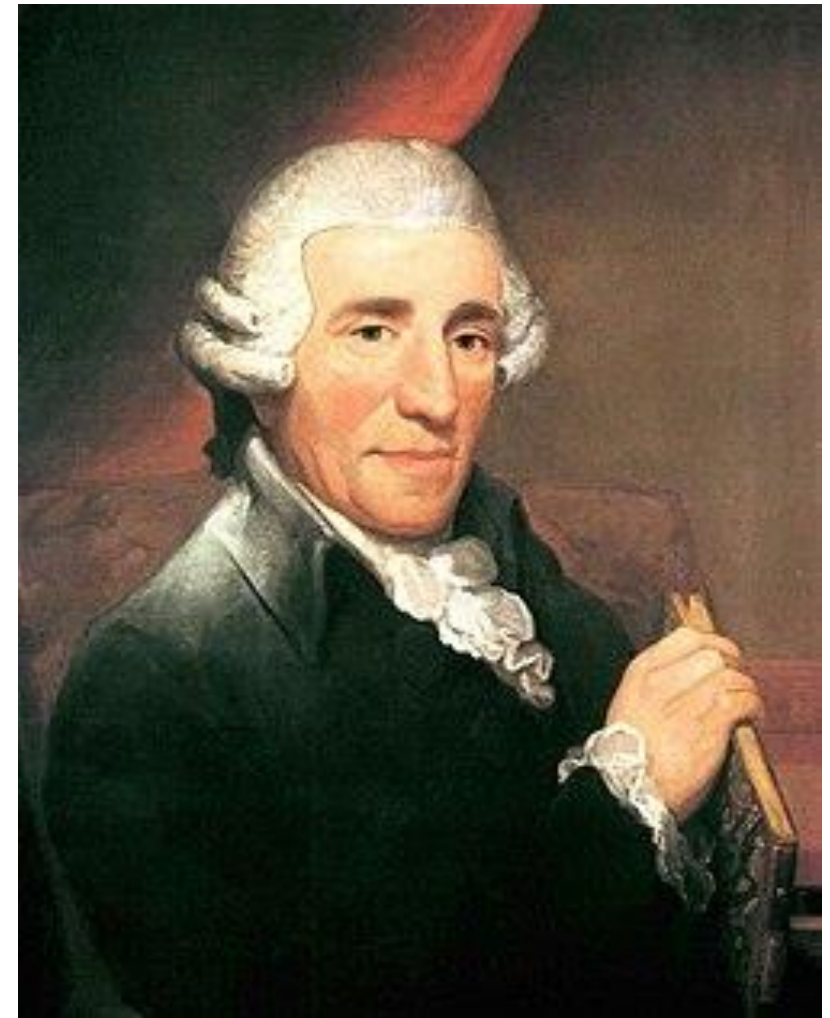
คีตกวีที่สำคัญ

1. ฟรานซ์ โจเซฟ ไฮเดิน

(Franz Joseph Haydn)

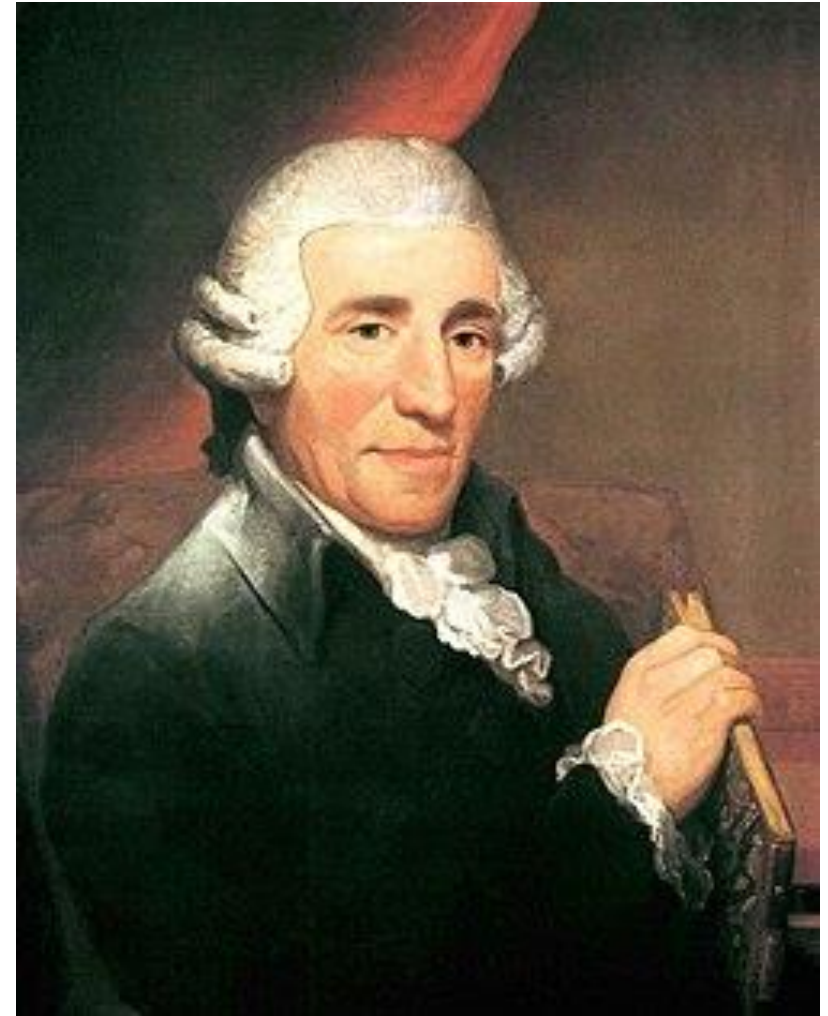

คีตกวีชาวออสเตรีย เคยเป็นครูสอนทั้ง
โมซาร์ท และ เบโทเฟน เป็นผู้พัฒนารูปแบบ
การประพันธ์ต่าง ๆ ให้สมบูรณ์ขึ้นเป็น
มาตรฐาน ได้แก่ ซิมโฟนี สตริงควอเทต
และโซนาตาสำหรับคีย์บอร์ด

คีตกวีที่สำคัญ

ไฮเดินเป็นคีตกวีตลอดช่วงเวลาที่มีชีวิต
อยู่จึงมีผลงานเพลงจำนวนมาก ได้แก่
ซิมโฟนี 104 บท สตริงควอเท็ต 68 บท
แมส 14 บท และเพลงอื่น ๆ อีกเป็น
จำนวนมาก ด้วยจำนวนบทเพลงประเภท
ซิมโฟนีที่มีจำนวนมาก ไฮเดินจึงได้รับ
สมยานามว่า **บิดาแห่งซิมโฟนี**

คีตกวีที่สำคัญ

2. โวล์ฟกัง อมาเดอุส โมซาร์ท

(Wolfgang Amadeus Mozart)

คีตกวีชาวออสเตรีย กำเนิดในครอบครัว
นักดนตรี ณ เมืองซาลซ์บวร์ก ฉายแววอัจฉริยะ
ตั้งแต่อายุ 5 ขวบ เริ่มแสดงดนตรีตั้งแต่อายุ
6 ขวบ ขณะอายุ 13 ปี มีผลงานในการประพันธ์
ทั้ง โซนาตา คอนแชร์โต ซิมโฟนี และโอเปรา

คีตกวีที่สำคัญ

ช่วงวัยหนุ่ม แต่เดิมเคยทำงานด้านดนตรีให้กับอาร์คบิชอปแห่งซาลซ์บวร์ก แต่ด้วยความต้องการผลิตผลงานตามความต้องการของตนเองจึงออกจากราชสำนักและมาดำเนินชีวิตด้วยตนเองทำให้ช่วงปลายชีวิตของโมซาร์ทค่อนข้างลำบาก ทั้งผลงานการประพันธ์ที่ประพันธ์ในยุคนั้นก็ไม่ใช่ที่เข้าใจในท้องตลาดเรียกได้ว่าก้าวหน้าเกินยุค ผลงานจึงไม่เป็นที่นิยมนัก

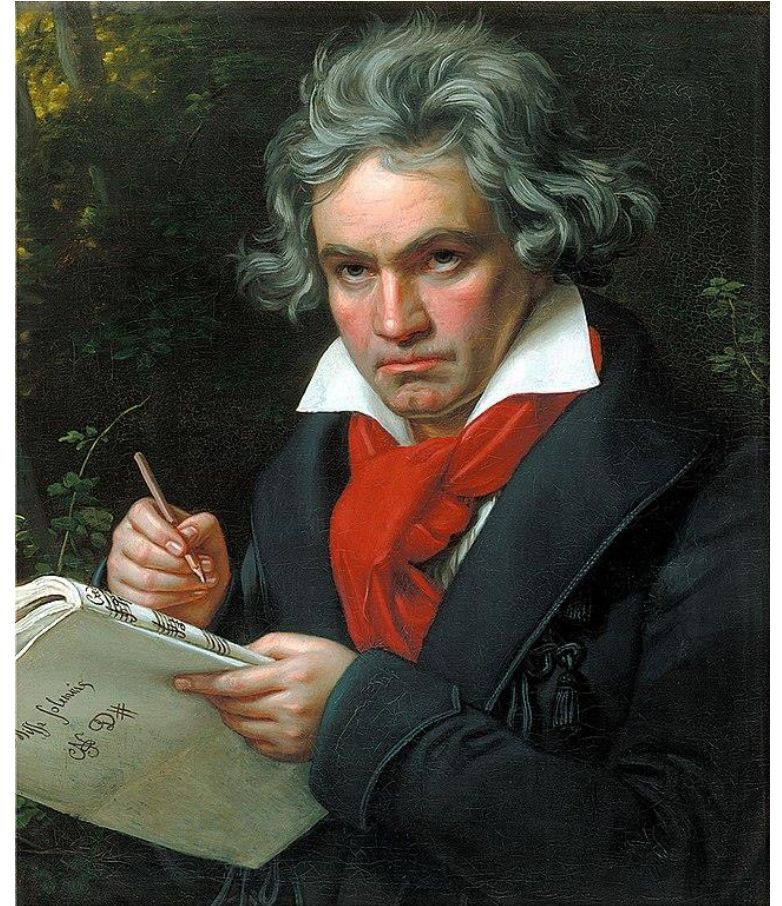

คีตกวีที่สำคัญ

3. ลุดวิก ฟาน เบโธเฟน

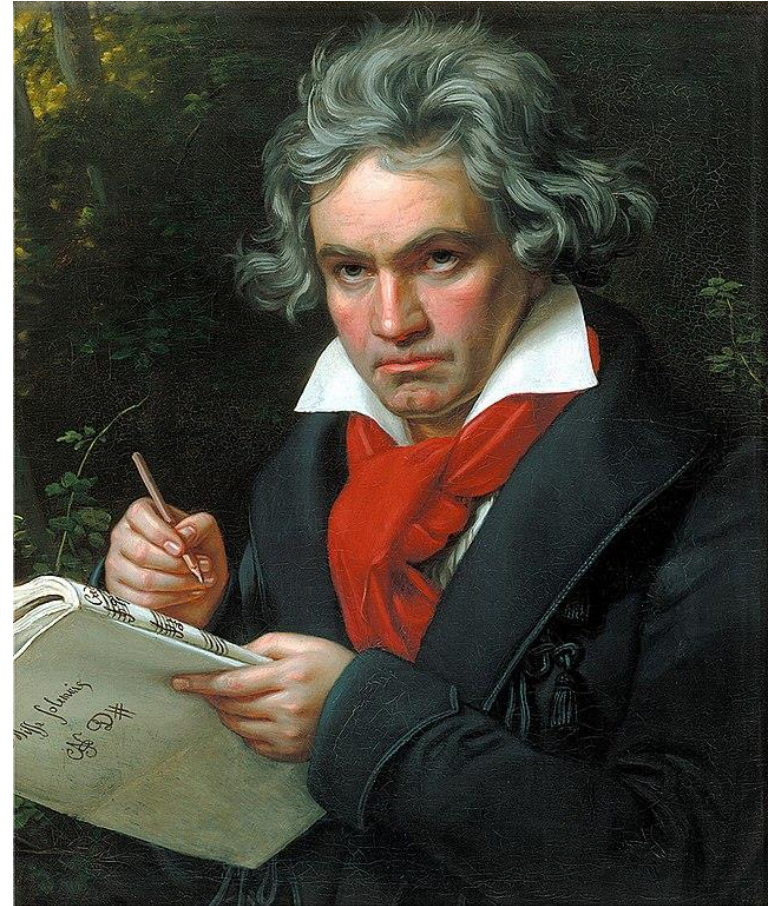
(Ludwig van Beethoven)

คีตกวีชาวเยอรมัน เป็นผู้นำดนตรีในรูปแบบใหม่
จากยุคคลาสสิกมาสู่ยุคโรแมนติก เบโธเฟนได้
เดินทางมาตั้งรกรากที่กรุงเวียนนาและมีโอกาสเล่น
เปียโนให้โมซาร์ทฟัง เมื่อโมซาร์ทได้ฟังฝีมือของ
เบโธเฟนแล้วได้กล่าวกับเพื่อนว่าเบโธเฟนจะเป็น
ผู้ยิ่งใหญ่ต่อไปในโลกดนตรี

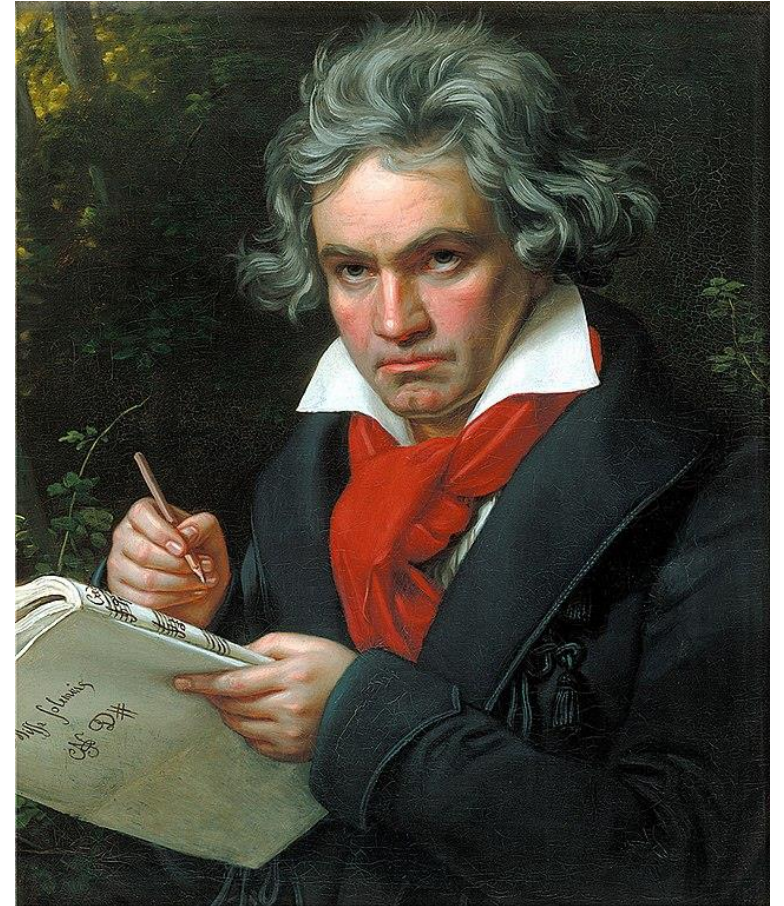
คีตกวีที่สำคัญ

ในขณะที่ดำรงชีวิตอยู่ เบโธเฟนเริ่มมีอาการไม่ได้ยินเป็นระยะ ๆ จนในที่สุด 8 ปีก่อนเบโธเฟนเสียชีวิต เบโธเฟนหูหนวกสนิท แต่ยังคงสร้างสรรค์ผลงานออกมาเสมอ จนถึงช่วงสุดท้ายของชีวิต

คีตกวีที่สำคัญ

ผลงานต่าง ๆ ที่สำคัญประกอบไปด้วย ซิมโฟนี 9 บทสุดท้าย ทุกบทมีชื่อเสียงทั้งสิ้น โดยเฉพาะ หมายเลข 3 Eroica, หมายเลข 5 ในบันไดเสียง ซีไมเนอร์, หมายเลข 6 Pastoral และหมายเลข 9 Chorale เปียโนคอนแชร์โต 5 บท โอเปร่าเพียงเรื่องเดียว Fidelio, เพลงแมส Missa Solemnis, เปียโนโซนาตา 32 บท ที่มีชื่อเสียงคือ หมายเลข 2 Moonlight และผลงานอื่น ๆ อีกมากมาย

ยุคโรแมนติก (Romantic period) ค.ศ. 1830 – 1900

ศิลปะโรแมนติกมีลักษณะต่อต้านทัศนคติแบบกรีก-โรมัน ที่เน้นความมีเหตุผล แบบแผน และความสมบูรณ์ ในขณะที่ศิลปะยุคโรแมนติกเน้นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกอย่างเสรี และเป็นธรรมชาติ มักนำเสนอความงามของธรรมชาติหรือสถานที่และเวลาที่ปรากฏในจินตนาการ

ยุคโรแมนติก (Romantic period) ค.ศ. 1830 – 1900

ส่วนดนตรียุคโรแมนติกมีลักษณะเด่น คือ
แนวทำนองเด่นชัด ซึ่งเต็มไปด้วยการแสดงออกถึง
อารมณ์ความรู้สึก และมีลักษณะการแบ่งวรรคตอน
ของเพลงยืดหยุ่นไม่แน่นอน

ยุคโรแมนติก (Romantic period) ค.ศ. 1830 – 1900

ดนตรียุคโรแมนติกมักมีรูปพรรณแบบโฮโมโฟนี โดยอาจได้รับอิทธิพลจากแนวคิดดนตรีชาตินิยม หรือดนตรีที่มีความเป็นนานาชาติ และมักใช้การประสานเสียงเพื่อบรรยายอารมณ์ความรู้สึก

ยุคโรแมนติก (Romantic period) ค.ศ. 1830 – 1900

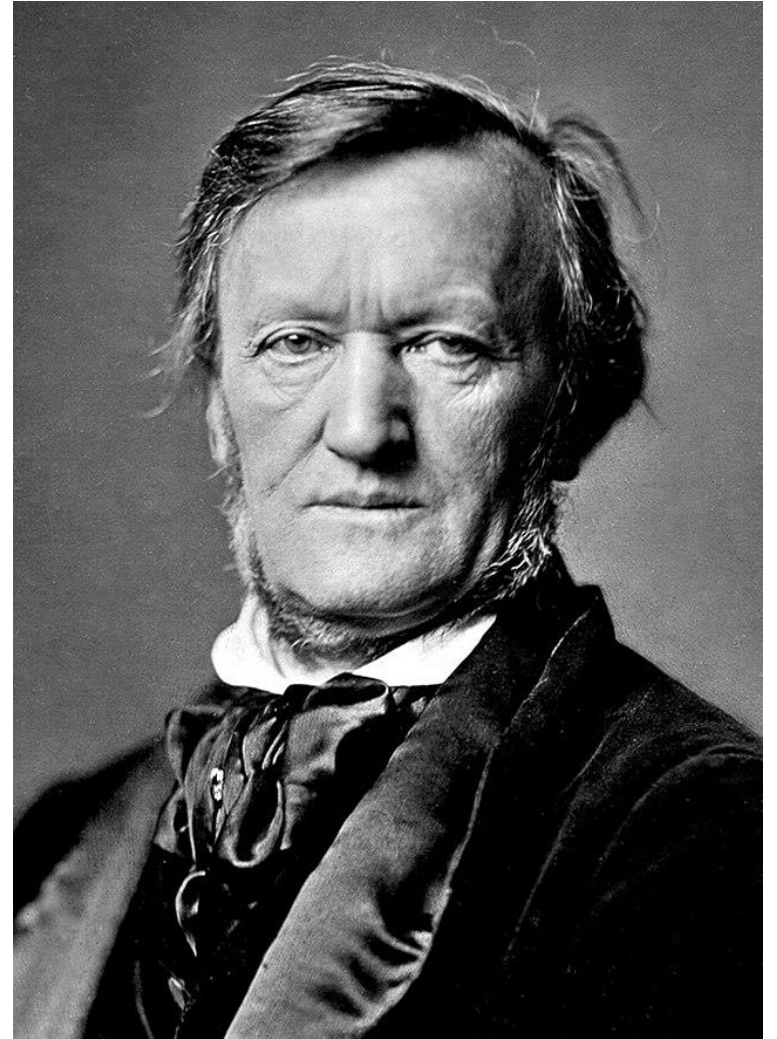
โดยมีการคิดคอร์ดใหม่ ๆ การใช้คอร์ดที่มีเสียง
กระด้าง มากขึ้น การใช้ไม้ตจร บันไดเสียงที่มีตัวโน้ต
ครึ่งเสียง ตลอดจนการเปลี่ยนบันไดเสียง และการใช้
บันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ ที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์
ของยุคคลาสสิกมากนัก

คีตกวีที่สำคัญ

1. ริชาร์ด วากเนอร์ (Richard Wagner)

คีตกวีชาวเยอรมันผู้นำในการเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับดนตรี มีความสามารถในการผูกโยงเรื่องราวให้ต่อเนื่องสอดคล้องกับดนตรี ใช้ทำนองและไลท์โททีฟ (Leitmotif) เป็นสัญลักษณ์ของตัวละคร บุคลิก และเหตุการณ์ในอุปรากร ผลงานที่สำคัญ เช่น อุปรากร บทเพลงสำหรับวงออร์เคสตรา และเพลงร้องศิลป์กับวงออร์เคสตรา

คีตกวีที่สำคัญ

2. เบดริค สเมตানা

(Bedřich Smetana)

คีตกวีชาวเช็ก ผู้ใช้ทำนองเพลงพื้นบ้าน
สร้างเสียงประสานที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง
สอดแทรกแนวคิดชาตินิยม อิงประวัติศาสตร์
และวรรณกรรมของชาติ ผลงานที่สำคัญ เช่น
อุปรากร บทเพลงสำหรับวงออร์เคสตรา และ
บทเพลงแชมเบอร์

คีตกวีที่สำคัญ

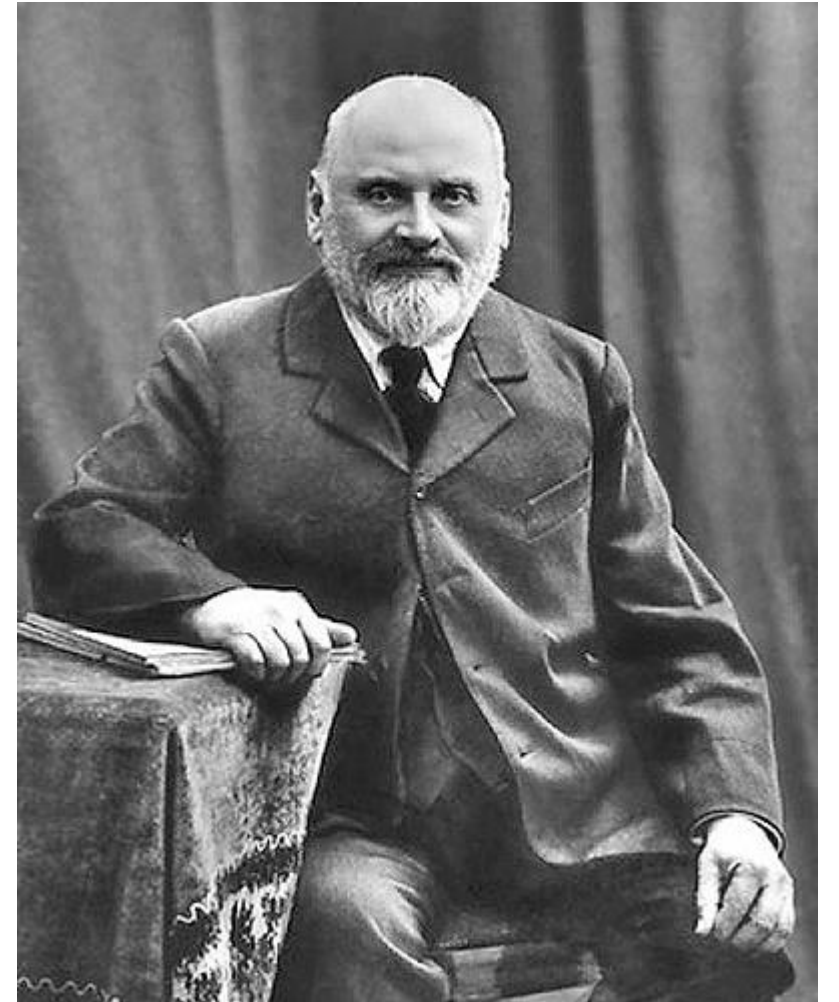
กลุ่มคีตกวีชาวรัสเซียในห้าแนวร่วม (The Five)
ที่ได้รับสมญานามว่า “The Mighty Handful”
ได้แก่

คีตกวีที่สำคัญ

1. มิลี อะเล็กเซเยวิช บาลาคิเรฟ (Mily Alexeyevitch Balakirec)

คีตกวีและนักเปียโนชาวรัสเซีย เป็นผู้นำในการ
ใช้ทำนองพื้นเมืองรัสเซีย และการประสานเสียง
แบบรัสเซียสำหรับวงออร์เคสตราขนาดใหญ่
ใช้เสียงวงออร์เคสตราที่มีพลัง ผลงานที่สำคัญ
เช่น ซิมโฟนี เพลงร้องประสานเสียง เพลงเดี่ยว
เปียโน และอุปรากร

คีตกวีที่สำคัญ

2. เซซาร์ คูอี (Cesar Cui)

คีตกวีและนักวิพากษ์ดนตรีชาวรัสเซีย
ผู้ใช้ทำนองเพลงพื้นบ้านรัสเซียในการ
ประพันธ์เพลง ผลงานที่สำคัญ เช่น
อุปรากร เพลงเดี่ยวเปียโน และเพลงร้อง

คีตกวีที่สำคัญ

3. โมเดสต์ มุซอร์กสกี

(Modest Mussorgsky)

หนึ่งในห้าแนวร่วมของรัสเซีย มีผลงานหลายชิ้นแต่งไม่จบ ซึ่งริมสกี-คอร์ซาคอฟเป็นผู้แต่งต่อจนจบหรือนำไปเรียบเรียงสำหรับวงออร์เคสตรา ผลงานที่สำคัญ เช่น อุปรากร เพลงร้องและชุดเพลงร้อง และเพลงเดี่ยวเปียโน

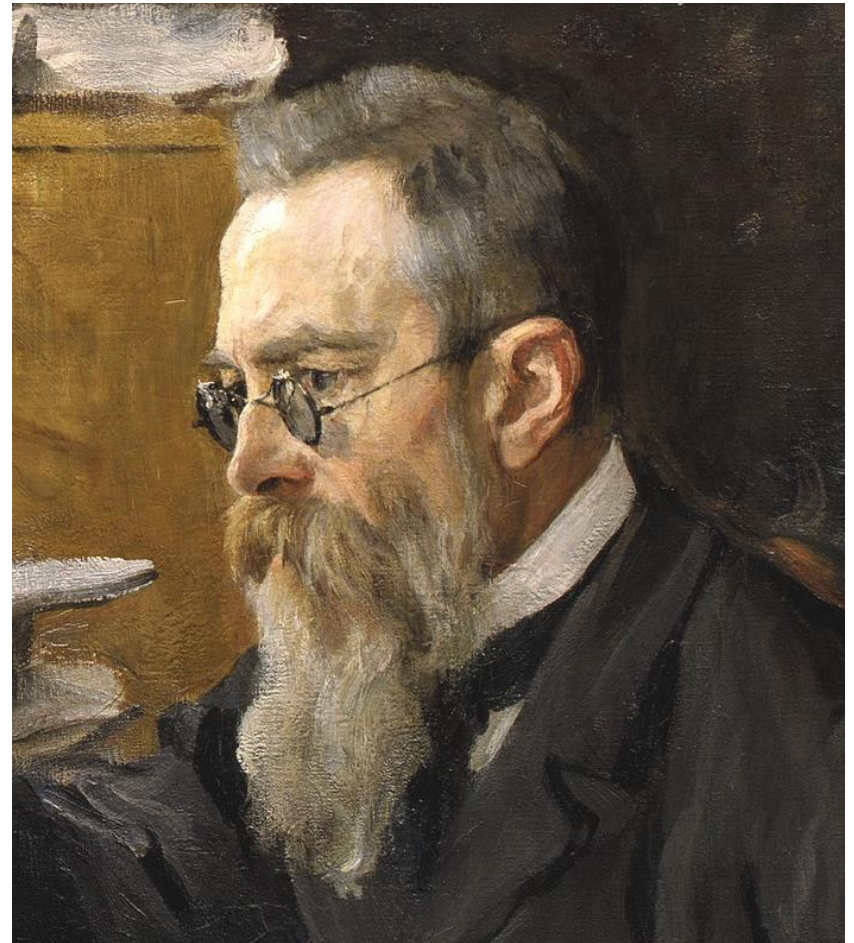
คีตกวีที่สำคัญ

4. นิโคลาส ริมสกี-คอร์ซาคอฟ

(Nikolai Rimsky-Korsakov)

ได้ชื่อว่ามีความสามารถในการเรียบเรียงเสียงให้กับวงออร์เคสตราได้ยอดเยี่ยม ผลงานที่สำคัญ เช่น ซิมโฟนี อูปรากร เพลงร้องประสานเสียง บทเพลงสำหรับวงออร์เคสตรา และเพลงร้องศิลป์

คีตกวีที่สำคัญ

5. อะเล็กซานเดอร์ โบโรดิน (Alexander Borodin)

คีตกวีชาวรัสเซียในกระแสชาตินิยม
ผลงานที่สำคัญ เช่น เพลงร้อง เพลง
เดี่ยวเปียโน บทเพลงสำหรับวงแชมเบอร์
ออร์เคสตราและวงซิมโฟนีออร์เคสตรา

คีตกวีในกระแสความเป็นนานาชาติที่สำคัญ

ปีเตอร์ อีลิทช์ ไชคอฟสกี

(Peter Ilich Tchaikovsky)

คีตกวีชาวรัสเซียผู้สร้างผลงานยิ่งใหญ่หลายชิ้น เป็นคีตกวีที่ได้รับการยกย่องทั่วโลก ใช้เสียงประสานและเสียงวงออร์เคสตราได้อย่างมีสีสัน ผลงานที่สำคัญ เช่น ซิมโฟนี คอนแชร์โต เพลงบัลเลต์ เพลงร้อง เพลงร้องประสานเสียง และบทเพลงแชมเบอร์

ใบงานที่ 10

ตอนที่ 1 จงเขียนแผนที่ความคิดสรุปสาระสำคัญของดนตรียุคคลาสสิกและยุคโรแมนติก

ชื่อ - สกุล ชั้น เลขที่.....

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย
ใบงานที่ 1 เรื่อง องค์ประกอบของนาฏศิลป์ไทย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th